

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken.
Egy hóra. . . . . 1 kor. Egy hóra. . . . . 1 kor. 50 Ull.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Harci kürtök.

Debrecen, október 9.

A lapok közgazdasági rovatában szerényen huzódik meg egy-egy kommunüké a szövetségi akcióról. Ezek a kommunikék a készülő viharoknak valósságai. Pár nap előtt a magyar gazdaszövetség panaszkodott, hogy az ő szövetségi akcióját Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kereskedelemellenes irányzatokkal vádolta, holott a szövetség szerint ők csak a kereskedelem kinövéséi ellen küzdenek. Pár nappal később az Omke adta tudtul, hogy országos akciót indít a szövetségi akció ellen. Ugy látszik, a szövetségi ügy lesz az ütköző pont, mely az agráriusokat és a merkantilistákat rövid idő múlva csatasorba szólítja.

Hogy kik az agráriusok, azt körülbelül tudjuk. Annak a gazdasági iránynak képviselői, amely elsősorban a földbirtokos osztály gazdasági és politikai hatalmi súlyáért küzd és egyik legnevezetesebb programpontja a földbirtok függetlenségét az ingó tőke

hatalmával szemben megőrizni. Ez az irányzat Németországban keletkezett, ahol rettenetesen elhatalmasodott industrializmussal szemben ugyszólván a természetes visszahatást képviselte. Nálunk szakasztott ezzel a programmal és ugyanilyen jelszavakkal indult meg ez a mozgalom.

De kik ellen? A merkantilisták ellen hangzik a jól ismert válasz. De hát hol vannak ezek a merkantilisták? Ami fejletlen iparunktól és valósággal gyerekcipőben járó kereskedelminktől féltik talán hatalmukat? Még értenők, ha a központi nagy bankok ellen indítottak volna hadjáratot. Azonban ezekkel békén megférnek. De teljes erővel és nem közönséges hatalmi eszközökkel küzdenek a közép- és kiskereskedelem ellen. Azon cimen, hogy megvédjék a magyar borok jó hírnevét, tönkretették az egész borkereskedelmet. Állandóan izgatnak a borkereskedelem ellen és szövetségi tárházakkal, a határidőzlet és tőzsde megrendszabályozásával akarják lehetlenné tenni.

De legádázabb és a legsikeresebb

az agráriusok küzdelme a vidéki kereskedelem ellen. Már nyolc esztendeje folyik egy szakadatlan és nem lankadó társadalmi és politikai akció a fogyasztó szervezetek érdekében.

Még ha a fogyasztási szervezetek révén fokozni lehetne a nép jólétét, javítani lehetne a helyzetén. De a tapasztalat azt mutatja, hogy ezek a szervezetek sem jobb, sem olcsóbb árut nem adnak és mivel sem teszik jóvá azt a kárt, melyet ezor ekszisztencia tönkretételével okoznak. Ma pedig már olyan stádiumban van az ügy, hogy az egész ország kereskedelme szolidárisnak érzi magát szorongatott falusi társaival. A kereskedelmi szervezetek elégedetlensége mind hangosabban nyilvánul — általánosan kezd elterjedni az a hit, hogy a kormány kereskedelemellenes politikát követ.

Hogy ez a vélekedés alaptalan, azt nem kell bizonyítani. Elég Kossuth Ferenc nyilatkozataira utalni. Az ő leirata a gazdaközönséghez világos bizonyítéka annak, hogy szíven viseli és védi a kereskedelem érdekeit. De

Ősszel.

(Egy agg tanító naplójából.)

Írta: **Hosszu Lajos.**

Ősz van! . . .

Ősz, ködös, hűvös ősz, amelyet nem sokára felvált a fehér szakállu, fagyos tél. Gyengül, halványul a napsugár, sárgul, hulldogál a déresipett falevél. Az őszi virágok szomorúan hajtják le fejüket, s esendesen — az elmulás gondolatával megbarátkozva elszunnyadnak, tele vágygallyal, tele reménnyel. . . .

Pihenőre tér a fa virág, ember, mint akik munkájukat a legjobban végezték. S míg e pihenés egyikének édes álom, egy szebb jövő reménye, addig a másiknak a gond s nélkülözés kálváriája. . . .

Elhalt a vidám madárdal, csak egy egy megkésített dallos fujja szomorú halotti énekét, utolsó bucsudalát. Hidegtől remegő testét meg-megrázza, elfáradt szárnyait repülésre készítgeti, aztán kinyújtja megkékült lábait s menne, repülne messze, messze . . . a többi után . . . hol örök tavasz virít . . . De nem lehet, nem szabad . . .

A ködös nehéz levegő tele van repkedő száraz levelekkel. Nem marasztja

már őket semmi. Se napsugár, se virágillat, se a hajló faág, leszakadnak szülőanyjuk kebeléről, s egy édes, utolsó csókot adva a busan hajlongó, árva anyágnak . . . elválnak . . . A sikongva tova rebbenő őszi szél aztán viszi, ragadja őket . . . ki tudja, meddig szállnak? ki tudja, hol teszi le őket? ki tudja, hol lelik sirjukat, örök halálukat? . . .

Istenem! mily szomorú, mily bus s mégis mily kedves az ősz! Édes reményt kelt a szívbem, mert tudjuk, hogy lesz új tavasz, mely meghozza ismét a maga virágait, melyeket most oly fájón megsirattunk, eltemetünk. Tudjuk, hogy amint az őszi rózsza szirmai, elhervadnak, elenyésznek, úgy mi is lettünk bár király, vagy koldus, szegény, vagy gazdag, boldogságban uszó, vagy megtestesült szenvedés: elmulunk és a sir lesz örökös hazánk. S ott a fagyos, hideg sirban mindnyájan egyenlők leszünk . . .

. . . Kimegyek a temetőbe! A temető méla, templomi csendje illik leginkább az én fájó lelkemhez. Ha látom a megboldogultak szendergő porait a kereszt árnyában pihenni, ha látom a sirokon elszáradni a könnyekkel öntözött, gyengéden ápolott virágokat, fel-felsőhajtok. Istenem!

mi keresni valóm van nekem az emberek közt? Nem értenek ők engem, nem ismerik az én bajomat. És ha ismerik is, vajjon mit éreznének irántam, szegény, törődött, tehetetlen agg iránt? Talán hálát, vagy részvétet? Bizonyára nem! Hisz itt hordom lelkemben az emberek gonoszságának hegyes töreit, lelketlenségöknek átkát, szívtelenségöknek soha be nem hegedő sebeit. Ötven évig szolgáltam az agyonütés veszélyével fenyegető poros iskolában az egyházat és államot, ötven évig teljesítettem szent lelkesedéssel, lankadhatatlan szorgalommal s kitartással kötelességemet s mikor a testet-lelket ölő munka önsúlya kidöntött a harcosok sorából: kiadtak rajtam, mint a rossz cselelőden, s elküldtek 30 forinttal . . . nyugdíjba . . . Ezen pedig vettem (mit is vehettem volna mást) koldus botot s tarisznyát . . . a szabad koldulás jogával.

Temető boldog lakói! Ide jövök hozzatok, hogy a gonosz világ ne lássa fájdalmamat, ne gyögyörködjék szenvedésben s ne gunyoljon ki könnyeimért. Oh, mily jó volna pihenni itt, e rögök alatt, hol megkínzott lelkem nem érezne újabb fájdalmat, mert itt van az a rég óhajtott hely, „hol nem fáj semmi.“ . . .

Csak Gerő áruházában

lehet legolcsóbban vásárolni elegáns, divatos és tartós férfi-, fiu- és gyermek ruhát. **DEBRECZEN, Piacz-utca 41. szám.** A nagytrafikkal éppen szemben. ←←

Üzleti élvem: Élni és Élni hagyni.

éppen ezért tisztába kell hozni ezt a kérdést. Mi a célja szövetkezetei propagáló akciónak, milyen politikai és kormányzati érdek követeli, hogy most élesedjék ki ez az ellentét az agráriusok és kereskedők között, mikor a békés együttműködésre oly nagy szükség volna, ugy a gazdasági, mint politikai téren?

A béke krónikása. A magyar tudósító jelenti: Legilletékesebb helyről megcáfolták a Mérey Horváth által közzétett állítólagos adatokat. Sem Kossuth, sem Andrásy, sem Apponyi egy perceg sem voltak hajlandók egy ilyen megoldásban részt venni, vagy ahhoz hozzájárulni, hogy párthíveik közül bárki is részt vegyen.

Miniszterek a királynál. Bécsből táviratozzák: a „Bud. Tud.”-nak Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, aki tegnap este ideérkezett, ma, miután délelőtti folyamán több politikai természetű látogatást tett, 11 órakor külön kihallgatáson jelent meg 6 felségénél. Andrásy Gyula gróf belügyminisztert, ki ma reggel érkezett Bécsbe, délután 1 órakor fogadja 6 felsége.

Hajdumegye a múlt hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.
Saját tudósítónktól.

Debrecen, okt. 9.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtti tartotta Westprémy Zoltán főispán elnöklése alatt rendes havi ülést. — Az ülésen a rendes folyó ügyekről történtek jelentések.

Jelen voltak: Kovács Gyula alispán- Pákozdi Sándor főjegyző, Pénzes

Boldogok vagytok ti 'siri lakók, kik a keserű, szenvedésteljes élet muló örömeit elhagyva itt lent nyugosztok. Az élet terhei, gondjai rátok nézve elmúltak; elértétek ama révpartot, melyhez előbb-utóbb mindnyájan mi is eljutunk.

De jó Istenem! mennyit kell még szenvedni, míg ez az óra elérkezik. Pedig elég volna már a szenvedésből. A jó Isten büntető keze ugyancsak gyakran sújtott haragjával, de azért hála s imádás neki... Ha visszatekintek életemre, nem találok egy derűs sugárt, mely édesen mosolyogva sütött volna rám. Igen, mert már gyermekéveim is a megtestesült szenvedés szomorú évei voltak. Szülőim korán elháltak s én a keserű árvakenyér száraz morzsáin tettem életem. Minden nap egy életnek, minden év egy örrökkévaló ságnak tetszett... de elmúlt. S én fel-nőttem, emberré, tanítóvá lettem. Mikor elfoglaltam állásom abba a kis dunamenti faluban, hől vérveritkes fáradságom első gyümölcsöt élveztem, hirtelen súlyos betegségre estem. Bágyadt szemem előtt feltűnt a rideg sárgódör néma borzalmával, mely eltemetni készült egy szebb jövőt, reménylő lelkem minden vágját, minden óhaját, kimerült, meggyötört testemmel együtt.

Óh, mint féltem akkor, mint retteg-

Sándor árvaszéki elnök, dr. Czeglédi Mihály, dr. Losonczy Álmos főorvos, Dávidházy Sándor, Rásó Gyula, Westprémy István, Major Gyula, Csapó István, Kömerling János, Kiss Ferenc, dr. Popper Mór, Csánki Viktor.

Az ülésről tudósítónk a következőket jelenti.

Tömeges fegyelmi ügyek

Kovács Gyula alispán jelentése szerint a szeptemberi közbiztonsági viszonyok türethetők voltak. A fegyelmi ügyekben a szabályszerű eljárások folyamatban vannak. Kohutovics János vámospéri jegyző és Feldmann Ulrik irnok fegyelmi iratai az ügyészség elbírálása alatt állanak. Ugyazint folyamatban van Kovács nánási főjegyző, Éles László téglási bíró, Kiss Sándor községi bíró, dr. Veres Menyhért bőszőrményi orvos fegyelmi vizsgálata is.

Ujabb vizsgálatok rendeltettek el Rayk Imre dorogi főbíró, Farkas Győző községi jegyző, Vekerdy Károly adóügyi jegyző és Tóth Mihály községi pénztárnok ellen. Utóbbiak ellen a dorogi sikasztással kapcsolatban,

A megye egészségügye.

Dr. Losonczy Álmos a hőlégyviszonyokról számolt be. A múlt hó hőmérséklete reggeli és esteli órákban hűvös, déli órákban enyhe volt. A közegészségügyi állapotok tetemesen kedvezőbbek voltak, mint augusztusban. A fertőző betegségek kisebb mértékben fordultak elő. Roncsoló toroklob 4 községben 8 esetben, vörheny egy községben 4 esetben, kanyaró 8 községben, hasi hagymáz 7 községben 22 esetben, bárányhimlő egy esetben fordult elő. Nyolc öngyilkosságról és öt balesetről, egy veszett kutya marásról tett jelentést.

Született a múlt hó folyamán 579 gyermek, ezek közül 17 halva. Elhalt 339 egyén. Szaporulat 223.

tem a halált! Pedig mennyivel jobb lett volna, ha akkor vége szakad mindennek!...

Mert az igazi szenvedések hosszú láncolata csak ezután következett. Sokat keseregtem, de lassankint felszáradtak könnyeim s fásult nyugalom, méla lemondás vett rajtam erőt. Beláttam, hogy a földön a boldogság csak muló, hervadó virág, az élet pedig a sirhoz vezető görögnyös ut keserves járása. Bár ki legyen is az, előbb, vagy utóbb eljön az az óra, mikor a szív keservében már nem sajnó, nem vérzik, s egyszer csak megszűnik dobogni.

Jó néktek itt a temető csendes homában édesen nyugodni... Álmaidat nem zavarja semmi, haló poraitokat nem átkozza senki. Ugy vágyom közétek! De nem lehet, nem szabad. A rám mért súlyos keresztet nem dobhatom el, mit Isten rakott gyenge vállaimra.

Megnyugszom óh Uram rendelkezésedben, s hordom keresztet néma türellemmel mindaddig, míg Te le nem veszed erőltet vállaimról. Leborulok előtted óh Uram! s lelkem sóhaja felszáll hozzád a csillagok homába, midőn megoldás nélkül, lelki megnyugvással hebegi ajkam:

— Legyen meg Uram! a Te szent akaratom.

A megye iskolatgye.

Csánki Viktor tett ezután jelentést a megye iskoláinak ügyéről. A vallásügyi miniszter a dorogi gazdasági ismétlő iskolában két tanító részére 100—100 korona, egy kézimunka tanítónő részére pedig 80 korona tiszteletdíjat engedélyezett. A szükséges intézkedések a tanonciskolai költségvetések elkészítésére megtétettek. Bőszőrményben két új állás szerveztetett. A vámospérsi baptisták jelentést tettek arról, hogy gyermekeiket csak tetemes tandíj mellett óhajtják oktatni az ottani tanítók. Az ügy vizsgálat tárgyát képezi és az folyamatban van.

Az adóprás működése.

A hajdumegyei adóprás szép eredménnyel működött. A múlt hó folyamán befolyt egyenes adóban 33815 korona, 905-ben 8708 korona, kedvezőbb tehát az eredmény 330.187 koronával, bélyegjövődékben 99731 korona, jogilletékben 73425 korona, díj jövődékben 197 korona, dohányjövődékben 146.137 korona, határvámjövődékben 10.118 korona, fogyasztási adóban 18.186 korona.

A megye uttgyei.

Latinovics Mihály főmérnök a megye uttjairól tett jelentést. A közutak jó karban voltak. A II-ik alföldi tranversális ut szeptemberben teljesen állami kezelésbe ment át.

Ezután az ülés déli 12 órakor véget ért.

A bujdosók hamvai.

Thököly temetése.

Express tudósítás

Budapest, okt. 9.

Rákóci hamvaival tudvalevően Thököly Imre hamvai is hazaérkeznek.

Thököly temetése Késmárkon lesz. Az ünnepségekről a következőket jelentik.

Az egész Szepességen nagyban folynak az előkészületek Thököly hamvainak méltó fogadására. Ugy szülővárosa Késmárk, mint az egész vármegye lelkesedéssel várja a bujdosó tetemeit és a törvényhatóság mindent megtett a fogadásra és az eltemetésre kapcsolatosan rendezendő ünnepségekre.

A törvényhatóság az ünnepségek tárgyában a következőket határozta el: 1. II. Rákóci Ferenc és Thököly Imre fedelmek, valamint bujdosó társaik hamvainak hazaérkezése nemzeti ünnepet képezvén, a vármegye közönsége felkéri a városok és községek előljáróságait, hogy október 29. és 30. án nemzeti lobogók kitűzése iránt intézkedjék. Valamint felkéri az iskolák igazgatóságait, hogy a nevezett napokon a tanítás szüneteljen.

2. Szepesmegye közönsége Nógrád Lajos vármegyei alispánt és Raisz Aladár törvényhatósági bizottsági tag, országgyűlési képviselőt megbizta, hogy a vármegye képviseletében folyó hó 28. án részt vegyenek és a tetemeiket Budapestről-Kassáig, illetve Késmárkig kísérvéki

3. Kassa város és közönségének meg-

Az Alföldi takarékpénztár Debreczenben, Piacz-u. saját ház.

Elfogad betéteket: Takarékpénztári könyvecskére és Chequeszámlára.
Kölcsönöket nyújt: váltókra, kötelezvényekre és folyószámlákra a legelőnyösebb kamattal mellett.
Törlesztéses kölcsönök: földbirtokokra s más ingatlanokra.
Tőzsdéi megbízások: értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök: vállalkozóknak, bérlőknek és hivatalnokoknak.
Kölcsönök: tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevelekre, valamint vidéki pénzüzetek részvényeire.
Értékpapírok, ércpénzek és külföldi bankjegyek beváltása és eladása.
Hitelrészcsoportheli váltók leszámoltatása.

Kölcsönöket ad: nyugdíjkepes köztisztviselőknek 10, 15 és 20 évi törlesztésre.
Beraktároz: árukat és terményt saját raktárába és azokra előleget is nyújt.

A magy. kir. szab. osztály sorajáték fő elárú sító helye.

hívását a Rákóczi hamvainak elhelyezése alkalmából rendezendő ünnepélyre köszönettel vette a vármegye és a főispán vezetésével nagyszámu küldöttséget meneszt, kik díszmagyarban, balkarjukon gyászszalagot fognak viselni és gyászfátyollal bevont karddal jelennek meg a küldöttséget a hajduk díszcsapata kíséri Kassára.

4. Szepesvármegye 40 tagból küldöttséget meneszt népies viseletben a megye színeiből összeállított válszalaggal.

5. Szepesvármegye közönsége babérkoszorút helyez II. Rákóczi Ferenc és Thököly sírjaira.

6. Szepesmegye területén lévő és a hamvakat hozó vonat azon állomásait, amelyek mellett elhalad, elhatározták, hogy feldiszittetik, a községek, illetve városok harangjai egy órán át megszólalnak.

7. A vármegye határán diadalkapuvál és küldöttséggel fogadja a vármegye Thököly hamvait, mely küldöttség csatlakozik a hamvakat hozó kíséréthez.

8. A vármegye közönsége felkéri a kassa-oderbergi vasut igazgatóságát, hogy az állomásokat díszítse fel és 29 és 30-án különvonatokat indítson Kézmárkra, amelyeken mérsékelt áru menetéri jegyekkel lehessen utazni.

9. Szepesmegye közönsége az ország összes törvényhatóságait meghívja Thököly hamvainak Kézmárkon leendő eltemetésére és az ezzel kapcsolatos ünnepségekre.

10. Szepesmegye felkéri az összes hitfelekezeteket, hogy a hosszas bujdosás után végre hazai földben elhelyezett hőskért gyászisteniszteletet és ünnepélyt tartsanak, amelybe lehetőleg a köznép is minél tömegesebben bevonandó.

Az adótárgyalás.

Kiket adóztattak meg?

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, okt. 9.

Az adókvető bizottság ma a következő polgárok adóját állapította meg:

Bazsek Lajosné kéményseprő 67.50, Bánk Árpád kerékgyártó 24, Vidveczki Ferenéné füstölthús árus 14, Dobai Miklósné juhúsáros 10, Király Györgyné cipőárusító 6, Nagy Gáborné hagymaárus 33.05, Gede Kálmánné libakoppasztó 22, Gede Mihályné 12, Spuller Matild edényárus 13.20, Nógrádi Pál kovács és kerékgyártó 21, Tordai Ferenc kovács 21, Varjasi Imre 40, Nagy Bálint kőműves 20.40, Szabó Gábor —, Halász Péter 16, Vértesi Ferenc 24, Porhammer Károly 25, Bernáth Zsigmond építési felügyelő 28, Torma Lajos kőműves 25, Erdődi Lajos 30, Tokai József 36, Molnár János 39.17, Tóth István építész 55, Horváth József építész 61.20, Szatmári Péter ács 50, Csapos János kőműves 50, Tóth Lajos kőműves 100, Berger Jenő építész és vállalk. 664.40, Diglerio Nép János kőszőrűs 12.70, dr. Sárny Bertalan közjegyző 100, Ladányi Ferenc kútfúró 28, Mihályi Mihály kőszőrűs 21, Trnka Gottlieb lakatos —, Erdélyi József lakatos 30, Kovács Dávid lakatos 36, Kállai Sándor lakatos 40, Bódogh Gyula 17, Bódogh Gyuláné cukorka készítő 35, Bódogh Gyula mézeskalácsos 35, Klinger Jánosné mosóintézet 12, Csokonai nyomda 100, Parvi Sándor órás 43, Tarbai József órás 56, Pintér Dezső órás 40, Fleischer Herman órás 20, dr. Csabai

Uj Kálmán orvos 60, dr. K. Szalay Béla orvos 100, dr. Kerekes Lipót orvos 90, dr. Sárny Gyula orvos 170, dr. Legányi Gyula orvos 171.60, dr. Balkányi Emil orvos 150, Kálmán János papucsos 48.96, dr. Winkler Jenő fogorvos 90, Matolcsi Lajos paplanos 32.20, Kraszula Mátyás pék 30, Reisman Ilma pék 32, Weiszhausz Abraham pék 40, Kiss József sütő 30, Pányoki Károlyné pék 200, Szász Bálint pintér 25, Kocsis Lajos szabó 21, Pintér Jenő férfi szabó 24, Weisz Henrikné férfi szabó —, özv. Weisz Henrikné férfi szabó 25, Török István férfi szabó 25, Goldstein Ignác férfi szabó 24, Tegdes Károly férfi szabó 100, Antal Vince férfi szabó 101.04, Prelovzski Annrás férfi szabó 130, Rácz Erzsébet szabó 20, Tóth Lidia női szabó 20.50, Katz Ida női szabó 21, Szabó Miklósné női szabó 21, Rózsa Teréz nőiszabó 30, Darvas Béla női szabó 37, Mandel Sándor női szabó 61, Kizsel Sándor katonai szabó 50, Erdődi Lászlóné nőiszabó 36, Ring Mária és veje női szabó 100, Jancsó Dániel szűrszabó 56, Orosz István szállásadó 6, Nagy István szappanos 21, Nagy Ferenc szappanos 22 korona.

Az osztrák-magyar bank köszönete.

A főtanács levele a kamarához.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, okt. 9.

Az osztrák magyar bank debreceni fiókjának ötven éves fennállása alkalmából, a debreceni kamara meleg hangu átiratban üdvözölte, a bank főtanácsát. Mi sem természetesebb, mint az, hogy az őszinte üdvözlést a főtanács a legszívesebben vette és sietett azt a kamarának megköszönni. A főtanács köszönő irata tegnap érkezett meg a kamarához, mely így hangzik.

A Kereskedelmi és Iparkamara mélyen tisztelt Elnökségének.

Debrecen.

Az Osztrák-Magyar bank főtanácsa azon igen szives szerencsekívánatokért, melyekkel a tekintetes Kereskedelmi és Iparkamara folyó hó 3-áról 10029 szám alatt kelt becses átiratával az ottani bankfiókintézet ötvenéves fennállása alkalmából megtisztelte, valamint a bank hivatásterü tevékenységének oly örvendeztető elismeréseért az üzletvezetés és a fiókintézeti főnök nevében is legőszintébb köszönetét fejezi ki.

A bankvezetés ez alkalommal is hálatalten emlékezik meg azon igen becses szolgálatokról, melyeket a kamara sok kiváló tagja a lefolyt félszázad folyamán a bankintézetnek önzetlenül teljesített, a legélnkebb érdeklődéssel kíséri a tisztelt uraknak gazdasági téren kifejtett sokoldalú érdeműs működését és kívánja, hogy ezt mindenkor a legfényesebb siker koronázza.

Bécs, 1096. évi október hó 8. án.

Osztrák-Magyar Bank főtanácsa.

Bilinszky főkormányzó.

A kamara a szives hangu köszönő levelet be fogja mutatni a legközelebbi közgyűlésnek.

Hirek mindenfelől.

Máglya az országuton. Lőcsérő jelentik, hogy a közeli petri községben Józsa János gazda végzetes módon vesztette el életét. Tegnap a vásárra hajtattott szalmás szekéren pipára gyújtott és egy égő gyufát a szalmába dobott. Mire észrevette már késő volt a lovak tovaszágultak és a gazda benn égett a szekérben.

Tolvaj főhadnagy. Szenzációs eset történt tegnap Nagyváradon. Este megjelent egy vendéglőben két katonatiszt, akik valakit keresni látszóttak. Miután körülnéztek az étteremben, kimentek az utcára és egy K. F. nevű főhadnagyt kihivattak. A főhadnagy azonban nem akart kimenni, csak később sikerült őt csellel az utcára kicsalni. A két katonatiszt felszólította, hogy adja át a kardját és kövesse őket. A főhadnagy azonban kirántotta kardját és neki támadt két társának. Ebből nagy vagdalkozás támadt és csak a közben odaérkezett katonai őrség tudta a főhadnagyt lefegyverezni. A főhadnagyt azonnal vizsgálati fogságba vitték, miután egy társa feljelentette, hogy zsebőráját ellopta és elzalogosította.

Az eltűnt egyházközpontok.

Temesvárra ment meghalni.

— Saját tudósítónktól. —

Hajdu-Bagoss, okt. 9.

Pár nappal ezelőtt jelezte lapunk, hogy Nyiri János hajdu-bagosi egyházközpont eltűnt a községből és azóta nyoma veszett. Tudósítónk az eltűnt emberrel ujabban a következőket jelenti:

Nyiri János, mielőtt eltűnt volna hazulról, egyik debreceni takarékpénztárban 500 koronát vett fel váltóra. Ezzel a pénzzel távozott el hazulról. A család országos körözését kérte, a mi meg is történt. A múlt héten aztán hirt adott magáról Nyiri János. Temesvárról keltezve levelet írt családjának. A levélben azt írja, hogy ő örökre leszámolt az étellel, vele már nem fog beszélni a családja. Hanem ha már ilyen szomorú lett a sorsa, arra kéri hozzátartozóit, hogy a neve tisztaságát őrizték meg. A református egyháznak számadás szerint 900 korona jár, ezt azonnal fizessék ki.

A család természetesen azonnal teljesítette Nyiri János kérését. A bagosi jegyzői hivatal pedig táviratilag kérte a temesvári rendőrséget, hogy nyomozzon Nyiri János után. A rendőrség teljesítette is a kérést, azonban Temesváron nem akadtak az eltűnt gondnok nyomára. Valószínű, hogy másfele vette útját, s valamelyik eldugott temesmegyei faluban fejezte be életét. Hozzá tartozói ma sem tudják elképzelni, hogy mi késértette el a vagyonos derék polgárt. És úgy látszik örök rejtély marad.

Bevásárlási

utamból hazaérkeztem és az őszi és téli idényre fel-tünően szép női- és gyermek felöltő különlegességeket hoztam. Mielőtt a t. hölgyközönség vásárol, saját érdekében nézze meg előbb újdonságaimat.

Darvas Ede.

Színház.

Bajusz. Érdekes repriz volt tegnap este a színházban. Verő György egyik kiváló daljátéka, a Bajusz került színre hosszas pihentetés után. A nagyszerű operett ezuttal se tévesztett határt. Zsuffolt ház nézte végig a darabot, a melynek szereplői nagy igyekezettel játszottak. Zilahyné asszony kezében volt az egyik főnői szerep, a melynek úgy zenei, mint játékbéli részét diadalmosan aknáztta ki. Méltó partnere volt Ternyei Lajos, a ki nek szép sikert hozott a tegnap este is. Főthly Frida a komorna és Arkossi a huszár szerepében pompás kedvvel játszottak. A többi szereplőknek Ardaí Ida, Deési, Bércy és Vida Ilonának is jutott a tapsból.

A szombati ifjúsági előadás miatt, a melyen Zilahy ingyen látta szívesen a debreceni tanintézetek növendékeit, egyik laptársunk heves és kiméretlen támadásban részesíti Zilahy Gyulát. Erre a szingazgató valóban nem szolgált rá, mert az a körülmény hogy Zilahy esetleg tanácsai engedély nélkül adott ingyenes előadást, valóban nem olyan főben járó bűn, a melyért az igazgatót le kellene guillotinoztatni. Az ifjúsági előadások historikumához tartozik, hogy azoknak rendezéséhez a színház felügyelő tanácsnok tudtával fogott hozzá a szingazgató. Oláh Károly tudta, de a színlapokról a tanács és a polgármester is értesült, hogy szombaton megtartják az első ifjúsági előadást. Ha sem a polgármester, sem a tanács nem tiltotta be az előadást, miért fáj igen tisztelt laptársunk színi referensének a feje? Tessék elhinni, hogy az ilyen támadások árát az ifjúság fizeti meg. Mert ha az önzetlen áldozat készségért ilyen köszönetet kap Zilahy, nem ment el az esze, hogy több ingyenes előadást rendezzen.

A koldus gróf előadása elé nagy érdeklődéssel néz a közönség, tekintettel az új szereposztásra. A holnapi szerepváltás alkalmat nyújt a közönségnek két új szereplőt látni az operettben. Főthly Frida Jessi és Radó Anna Malona. A többi szereplők a régiiek.

Felhő Klári, a népszínművek gyöngye foglalkoztatja a társulat tagjait, kik nagy ambícióval készülnek Rátkai Lászlónak pompás darabjára. A főszerepet Főthly Frida játssza. Katicát Szabó Irma.

Operette repriz. Legközelebb színre kerül Zilahynéval a címszerepben a Kis herceg operette, fényes kiállításban. Az operettből naponként folynak a próbák és előre láthatólag kellemes színházi estében lesz része közönségünknek. Az operette főszereplői Zilahynén kívül Vida Ilona, Radó Anna, Arkossy és Polgár.

Az ifjúság Rákóczi emlékének.

Ünnepély a Bikában.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, október 9.

A Magyar Irodalmi Önképző Társulat választmánya tegnap délután igen népes értekezletet tartott az Akadémia II. számú termében, melyen igen érdekes és fontos ügyet beszéltek meg. A főiskolai ifjúság áthatva attól a kegyeletes érzéstől mely most a nagy Rákóczi hamvainak hazahozatala alkalmával minden igaz magyar szívet betölti, elhatározta, hogy egy nagy szabású ünnepély keretében ad kifejezést a dicső fejedelem iránti kegyeletének. Az ünnepélyt, melynek élén a M. I. Ö. T. áll, még november hó 10-én

körül akarja megtartani az ifjúság. Először táncmulatsággal egybekötve volt tervezve, de később tekintettel az ünnepély kegyeletes voltára, ettől elállott az ifjúság és csak irodalmi keretekben óhajtja megvalósítani. Így is oly nagy szabásúnak van ezen ünnepély tervbe véve, hogy minden eddigi a főiskolai ifjúság által rendezett ünnepséget felül fog mulni. Az ünnepélyből befolyó tiszta jövedelmet pedig a főiskolai oratoriumnak emléktáblával való megjelölésére fogja fordítani az ifjúság.

A műsor összeállítáról a M. I. Ö. T. választmánya gondoskodik és azt a tegnap délutáni előzetes értekezleten a következőleg állapította meg.

Az ünnepélyt a Bika disztermében tartják meg. A műsor tizenkét számból fog állani.

Az első szám Magyar testvérek nyitánya, mely után dr. Ferenczy Gyula prorektor tart megnyitó beszédet, utána Lukács Juliska drámai művész szaval, melyet felolvasás fog követni. Az ötödik számot pedig a Főiskolai Enekkar fogja betölteni. Az ötödik szám után szünet. Ezután előbb a főiskolai kántus, azután pedig Bay László színművész énekel, melyet felolvasás fog követni.

A kilencedik számot egy rövidebb színelőadás fogja képezni, melyhez szöveget Oláh Gábor, a főiskola ifju, tudós tanára fog írni, a szereplők pedig azt eredeti Rákóczi korabeli diák tógában fogják előadni.

Ezután következik egy szavalt, mely után Szemes Miklós joghallgató tárogatózik zenekísérettel, végül az ünnepélyt a Rákóczi induló zárja be.

Eképen állította össze a választmány a műsort s ezt a ma délután tartandó ifjúsági nagygyűlés elé terjesztik, ahol részletesen meg fogják ezt állapítani.

Az ünnepély rendezésébe belevonják a főiskolai összes egyleteket s ennek elnökei lesznek az ünnepély rendező bizottságának tagjai.

Gondoskodni fog a rendezőség egy a város, mint a megye notabilitásai közül védnökök felkéréséről s ez irányban már a napokban meg fogja tenni a lépéseket.

A ma délután tartandó ifjúsági nagygyűlés tárgyai a következők:

1. A főiskola képviseltetése Rákóczi temetésén.
2. A zászlóügyi bizottság jelentése.
3. Az oratoriumi emléktábla ügye.
4. A főiskola Rákóczi-ünnepélye.

A villamos ügy.

Döntés előtt.

Debrecen, okt. 9.

A holnapi közgyűlésen dől el ennek a rég vajdó s már szinte kinossá vált ügynek a sorsa.

Nem kutatjuk azokat az okokat, melyek közrejátszottak abban, hogy ez a kérdés annyira kiélesedjék, de mint az események krónikásai, nem térhetünk ki az elől, hogy feljegyezzük azt, ami szóbeszéd tárgyát képezi s ami a közvéleményből jegeként vált ki s ez nem más, mint az előtünk lezajlott versenyben kifejlődött küzdelem módjának és eszközeinek a megállapítása.

Két vállalat áll egymással szemben: az egyik a Ganz-gyár, amelyet hatalmas mult fűz hozzánk, s amelyet becsületes munkával szerzett s az egész világon elismert jó hírnév állít gyáripárunk élére, a másik a Siemens cég, amelynek osztrák törzsből néhány év előtt hajlott át egy szerény ág egyik határszéli városunkba —

Pozsonyba s amely hangosan és kihívó módon követel egyenlő elbírálást a másikkal szemben úgy magyarság, mint pedig megbízhatóság tekintetében is.

Ezt a törekvést a létért való küzdelemben érthetőnek látjuk ugyan, de semmiesetre sem minősíthetjük azt jogosnak és méltányosnak. Nem pedig azért, mivel ebben az esetben nem az üzleti nyereség a törekvés mozgató rugója (mert hisz bármelyik cég szállít, rá kell a munkára fizetnie,) hanem az a körülmény, hogy az osztrák törzsből idehajlott ág (Cvájg nider lasszung) letörje azt a törzset, a melynek minden gyökere mélyre furódott a magyar földbe s amely büszkén dacolt a magyar ipart már sokszor próbára tevő viharokkal. Ennek a minden ízében magyar vállalatnak, a Ganz gyárnak kudarca a legmagyarabb városban — Debrecen, — ez a cél, amelynek elérésére minden eszközt felhasználnak.

Mindaddig, amíg komoly érvek állottak a háboruszkodás szolgálatában, nem lehetett senkinek ellenvetése az ellen, hogy hol az egyik, hol a másik bizonyítsa a maga igazságát, de midőn az egyik felugva azokat a korlátokat, melyeket az ilyen versengésben megengedett határoknak szoktak nevezni — a sárba taposta és becsületét, a jó hírét annak a Ganz-gyárnak, a mely mindenkor erős vára volt a magyar műszaki tudásnak és a hazafiasságnak, akkor emelt hangon kell tiltakoznunk az ily eljárás ellen s meg kell mutatnunk, hogy nemcsak a büntető bíró, hanem a hazafias közvélemény is igazságot tud szolgáltatni.

Jól esik konstatálnunk, hogy a Ganz gyár azokra a durva sértésekre, melyek a Siemens-cég egyik alkalmazottja részéről a városi bizottsági tagok előtt napokon át érték s amelyekre magok a bizottsági tagok figyelmeztették a gyárat, megőrizte azt a komolyságot, melyet az egész villamos harcban tanúsított s nem ragadtatta magát a Siemenskéhez hasonló eljárásra, hanem csupán a büntető bírósághoz fordult a rajta esett súlyos sértések megtorlásáért.

A mai közgyűlésen a sok latba eső körülmény mellett a fent jelzettek is bizonyára szerepet fognak játszani s megvagyunk róla győződve, hogy a villamos ügyben hozandó döntésnél a közvélemény oly módon fog megnyilatkozni, hogy azt Debrecen város hazafias közönsége megnyugvással fogadhatja.

Az O. M. B. jubileuma.

Bankett a Bikában.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, okt. 9.

A Bika szálloda disztermében, fényes bankett keretében ünnepelte meg a debreceni Osztrák Magyar Bank fiók intézete fennállásának ötvenedik évfordulóját. Ott volt a lakomán Debrecen és a vidék minden számottevő kereskedelmi és pénzügyi kapacitása, megjelent a hivatalos vármegye és város, a debreceni kereskedőtársulat képvisellete, a kereskedelmi és iparkamara. Tökéletes névsorát mehoz adni a megjelenteknek. Tudósítónk feljegyezte a következőket:

Weszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Kovács Gyula alispán, gróf Dégenfeld József, Simonffy Imre, Faust Elek, Eisenmann Oszkár, Végh Gyula főkapitány, Zádor Lajos, Szabó Kálmán képviselő, Szentkirályi Tivadár, Lestyán Adorján, Rásó Gyula nyug. alispán, Oláh Károly, Bészler Károly, dr.

Magoss György, Fürst Ödön, Schwarc Vilmos, Fisch Lajos, Geiger Simon, Kernhoffer József, Komlóssy Arthur, Komlóssy Dezső, Falk Lajos, Falk Armin, Fábian Lajos keresk. tanintézeti igazgató, Körner Adolf, Acél Géza, dr. Kola János, Serly Ede, Tóth István, Lukács Armin, Szabó Kálmán tanácsnok, Wolafka Antal, Materny Lajos, Tóth Aurél, Pákozdy Sándor, Kardos László, ifj. Kardos László, Kardos Béla, Somossy László, Fisch Lajos, Poroszlay László, Frigyesy Jenő, Molnár Antal, Rochlitz Arthur, dr. Löfkovics Márton, Geiger Simon, Békés Lajos, Konec Lajos, Nagy Ferenc, Materny Lajos, Geréby Pál, Szilágyi Imre, dr. Tüdös János, Rickl Antal, Uhlarik Béla, Szántó Győző, Wilhelm Emil stb.

Vidéki meghívottak közül jelen voltak:

Somogyi Gyula kir. közjegyző Nyiregyházi. Kőszegváry Lajos nyug. főfelügyelő (Szeged), Diener Gyula kisvárdai bankigazgató (Kisváda), Moess Gyula bankfőnök (Nagyvárad), Jelenek István bankfőnök (Szolnok) Rédl Károly (Szatmár), Mandel Dezső igazgató (Nyírbátor), Cobele (Kassa) Frohmann Emil (Miskolc), Paksy Gyula bankigazgató (Beregszász), Adler Samu igazgató (Szoboszló). stb.

A Bika disztermében öt hatalmas asztalnál volt terítve. Az asztalfőn Pranger József vezértitkár, Elischer Viktor főfelügyelő, Weszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Kovács Gyula alispán, gróf Dégenfeld József, Simonffy Imre, Zádor Lajos, Szabó Kálmán foglaltak helyet. Vacsora közben Rácz Károly játszott szép magyar nótákat.

Pranger József vezértitkár mondotta az első pohár köszöntőt. Visszapillantva azokra az időkre, a mikor a jegybank kérészeket küldött ötven évvel ezelőtt Debrecenbe, őszinte örömmel konstatálja, hogy Debrecen az ötven év alatt megtette a kötelességét kereskedelmi tekintetben. Pohárát Debrecen közgazdasági tényezőire emeli.

Szabó Kálmán országgyűlési képviselő lovag Bilinszkyt, az osztrák-magyar bank kormányzóját élte.

Zádor Lajos kir. tanácsos Pranger József vezértitkárra emeli pohárát.

Weszprémy Zoltán főispán lelkes, hangulatos szép pohárköszöntővel élte Elischer Viktort, a ki a nemzeti érzést Debrecenben szivta be, s a kinek munkáját erősen értékeli a banktanácsban.

Elischer Viktor főfelügyelő a főispán pohárköszöntőjét köszöni meg. A magyar érzésre hivatkozva csak azt jele lenti ki, hogy olyan ember a kinek az apja részt vett a branyiszközi rohamon, rossz magyar ember nem lehet. Ő a Szabó Kálmán képviselő által említett paritás alapján jött vissza Magyarországra. És itt is, de Bécsben is konstata, hogy Debrecen és vidékének üzleti élete különösen szolid. Élte Debrecen és vidéke kereskedőit.

Kovács József polgármester egy mindeképen érdemes férfiut Kernhoffer Józsefet élte. Kernhoffer József azonnal válaszolt a tósztra, s a tőle megszokott melegséggel volt főnökét Kőszegváry Lajost és a megjelent bankfőnökökre emelte pohárát.

Materny Lajos ev. esperes Pranger Ferencet élte.

Simonffy Imre szólalt fel még ezután nagy tetszés mellett.

Az illusztris társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8-12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piacz-utca 47. sz. a

A debreceni új plebános belktatása. A debreceni róm. kath. egyház hivei nagyban készülődnek az új plebanosnak, Gróh Ferencnek fogadására. Fényes ünnepek keretében fog megtörténni a beigtatás, melynek határnapja azonban még nincs megállapítva. Ma az egyházi bizottmány ülést tartnt, amelyen a beigtó ünnepek kérdésével foglalkoztak. Miután Gróh Ferenc plebánost kanonokká is kinevezték, Nagyváradon fogják a stallumba igtatni. Debrecenből a nagyváradai ünnepekre az egyházi bizottmány tagjai közül igen sokan elmennek. A jelentkezések javában folynak. A küldöttség Nagyváradon állapítja meg a debreceni beigtatás határnapját, amelynek nagyszerű ünnepeit ezután fogják előkészíteni.

A főjegyző Budapesten. Vencesey Imre főjegyző, aki a Rákóczi temetésére készülő lovasbandérium ügyét készíti elő, ma Budapestre utazott. A főjegyző a diszruhák elkészítése miatt utazott a fővárosba.

Kitüntetett államtitkár. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkárnak a másodosztályú vaskoronarendet adományozta. Ez a kitüntetés, amely méltó érdemek legmagasabb helyről keltezett elismerése, örömet fog kelteni mind azokban, akik e fiatal, de már is szép multu államtitkárunk működését ismerik. Zajtalan, szereplést nem kereső munkája sok nemes intézményünknek volt a megalkotója és folyton váltakozó miniszterek mellett ő szilárdan képviselte a minisztériumban a modern pedagógia és kulturfeljesztés törekvéseit.

A villamos világítás

ügye. A függetlenségi párt — mint halljuk — szombaton és tegnap este is behatóan foglalkozott a mai közgyűlésen döntésre kerülő villamos világítás ügyével. A pártértekezlet hosszú vita után — Juhász Ignác és dr. Burger Péter indítványára — csaknem egyhangulag abban állapodott meg, hogy a párt tagjainak hazafias kötelessége szavazatával a Ganz-gyárat támogatni. Örömmel konstatáljuk, hogy a párt eme hazafias megállapodásával hű tolmácsa a közvéleménynek.

Egy katonai intézet jubileuma. Kőszegen cs. és kir. alreál iskola okt. 4-én fényes ünnepély keretében ünnepelte meg fennállásának 50 éves jubileumát Ferzabek őrnagy gyönyörű megható beszédet intézett a növendékekhez. Visszaemlékezett az intézet 50 éves fennállására és annak megalapítójára a királyra Majd a növendékeket haza iránti hűségére és szeretetre buzdította.

Az Osztrák-Magyar-Bank

vezértitkára Pranger József és Elischer Viktor főfelügyelő a tegnap délelőtt látogatással töltötték el. Meglátogatták Weszprémy Zoltán főispánt, Kovács József polgármestert, Szabó Kálmán kamarai elnököt és a kama-

rát. A kamara helyiségében fogadta a vezértitkár a debreceni váltóbiráló bizottság tisztelgését és a bankigazgatók látogatását. Délután a Falk-féle kefégyárat látogatták meg, ahol másfél óránál tovább időztek. Holnap valószínűleg Szabó Kálmán szállójába megy ki Pranger és Elischer. Este a bank tisztviselőivel lesz együtt. A vezértitkár és a főfelügyelő holnapután utaznak viszá Budapestre, illetve Bécsbe.

Agarász verseny a Hortobágyon. Az Országos Agarász Szövetség mint minden éven ugy ez idén is megtartja a Hortobágyon agarász versenyét. A Verseny e hó 18 és következő napjain lesznek. Az agarászok összejövetele október hó 17-én este 7 órakor a debreceni Angol királynő szállodában lesz, a hol a nevezett agarak összevetése sorshuzás után pontosan 7 órakor eszközöltetik. A versenyek színhelyére: a Hortobágyra 18. és 19. én reggel 8 óra 15 perckor induló külön vonat áll a versenyen résztvevők rendelkezésére, a mely külön vonat a versenyek befejezése után délután 4 óra 50 perckor indul vissza Debrecenbe. Menettéri jegyek 10 koronáért a vonaton válthatók. A versenyre igen szép számú nevezés történt.

Eljegyzés. Hammer Ignác a Rosenberg és Hammer cég belfagja eljegyezte özv. Weisz Ignáczné krasznazégnyi földbirtokosnő bájos és művelt leányát Évikét.

Egy öreg tisztviselő üdvözlése. Az osztrák magyar bank egyik első debreceni tisztviselője Lusztig Lajos a ki 1856-ban a bank alakulásakor már itt volt Debrecenben, üdvözölte Kernhoffer József főnököt a tegnapi jubileum alkalmából. A meghatóan érdekes tavisrat szövege a következő.

Hű ragaszkodással intézetünkhöz, szívesen emlékszem Debrecenbe töltött ifju éveimre, és a mai jubileum alkalmából lelkesen üdvözlöm.

Lusztig
veterán tisztviselő,

Az öreg tisztviselő tavisratát nagy lelkesedéssel fogadták a tegnap esti banketten.

Öngyilkos gazda. Nádudvaron tegnap öngyilkos lett egy 50 éves ember. Az illető Bartó József aki jó módu gazda ember volt. Vagyona azonban részint a mostoha termékek, részint saját könnyelmű élete folytán elgusztult s ő maga az anyagi tönk szélére jutott. Ez a körülmény teljesen elvette a kedvét az életől. Hozzá tartozói előtt már régóta emlegette, hogy anyagi romlását nem tudja túlélni. Tegnap aztán be is váltotta ígéretét. Mig hozzá tartozói künn a tanyán voltak a mester gerendára felakasztotta magát. Mire észrevették tettét, már halott volt. Az esetről a nádudvari községi előjáróság jelentést tett a debreceni ügyészséghez.

Szakosztályi ülés. A kovács és kerékgyártó mesterek teljes szakosztálya e hónap 16-án kedden délután 2 órakor az ipartestület tanácstermében ülést tart. Az ülésen több fontos ipari sérelem kerül tárgyalás alá, továbbá az új árszabályt állapítják meg.

A gázmérgezés halottja. A Péterfia-utcai gázmérgezés halottját Gifka Jánost ismerőse részvéte kísérte ki utolsó útján. Tegnapi cikkünkkel kapcsolatban arról értesültünk, hogy Gyifka János

elmebaját az aknaszlatinai sóvasutaknál viselt fűtői alkalmazásában kapta. Vonatjuk ugyanis egy patakba lezuhant és ő az ijedtség és a nagy rázkódás következtében elmebajt kapott. Ekkor Nagykálón az elmeorvosintézetbe szállították, ahol teljesen kigyógyult, Debrecenben csupán rendőri ellenőrzés alatt állott. Gyífkalános különben igen becsületos, dolgos ember volt és házmesteri állásában is a lakók megelégedését bírta.

— **Huszár ruhába jött mulatni.** Baranyi László cipész segéd tegnap egyik huszár ismerősének ruhájába felöltözött és abban mulatozni kezdett. A rendőrség azonban megtudta, hogy Baranyi a huszár ruhát jogtalanul vette fel, ennél fogva bepiszték a rendőrség épületébe és ellene a büntető eljárást folyamatba tették.

— **Házi szarka.** Kubinyi Mihályné Csonka-utcai lakos ékszereit az ablakpárkányára rakta le. Majd dolga akadt az udvaron és kiment a szobából. Mig kint járt az udvaron, az ékszereket ellopták az ablakpárkányról. Azt hiszik, hogy a helyzettel ismerős lehetett az, aki a tolvajlást elkövette. A rendőrség ily irányban folytatja a nyomozást.

— **Meghaltak.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálesetet jelentették be: Krohn Ferencné róm. kath. 22 éves orbánc, Bösörmenty Mária ev. ref. 54 éves tüdő gumi kór, özv. Győri Lajosné ev. ref. 61 éves gyomorrák, Genesi Bóla, ev. ref. 18 napos bélhurut, Gyífkalános János ev. ref. 49 éves baleset (gázmérgezés), Halms Mihály ev. ref. 22 hónapos görögcsök.

— **Meglopták alvás közben.** Simó Lajos tegnap éjjel borozgatás közben egyik késes utcai mulatóhelyen elaludt. Almodozása közben azonban zsebében valami ügyes zsebtolvaj kiürítette. Ellopott tőle 13 koronát, Simó Lajos feljelentette az esetet a rendőrségnél, ahol a nyomozást elrendelték.

— **Divat értesítő.** Az őszi és téli idényre raktáramra megérkezett divatickek különlegességeire felhívom a t. hölgyközönség szíves figyelmét. Gyapju costüme és ruha-szövetek, selyem, bársony és diszitések, női ésgyermekek felöltők, szőrme felöltők, boák, muffok, színházi beléptők és bluzok. Női ruhák és mértékszerinti felöltők saját műtermemben készülnek. Molnár Ferencz, Zádor Lajos utóda divatterme. Debrecen.

— **Elveszett** Egy kopó-kutya, mind a négy lába és farkvége fehér, hátul a nyakán egy kis pety van. A megtaláló kéri az, Csapó-u. 4 alá vinni, hol illő jutalomban részesül.

— **A „Hajdumegyei népbank“** Piac-utca 26. sz. nagyüzsdé épületében, minden törzsbetűre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.

— **Komáromi M.** hangszer készítő cég tulajdonosának egy bizonyítvány van a birtokában, amely bizonyítja, hogy 1906. országos kiállításra egy hírneves régi cégnek az ő általa készített hangszer lett kiállítva, elismeri. Megtekinthető József kir. herceg utcai üzletében.

— **Valódi Egyiptomi cigaretták hüvelyek a legjobbak, 1000 darab Pharaó 1-16, King 95 kr King parafával 1.90 frt. Mentze áruházába Kossuth-utca 4. sz.**

— **Az őszi saison** ujdonságai megérkeztek Aszmann Ferencnél.

— **Gumi különlegességekben** óriási választék. Mintaküldeményt 2 korona ellenében küld Schön Sándor keztyű és kötőszersz Debrecen, Piac u. 12. Stenczinger-ház.

— **A legújabb fermáju** férfi és fiú kalapok, legdivatosabb nyakkendők megérkeztek Aszmann Ferenchez.

— **Mindenféle** bel- és külföldi gyógyszer különlegességek, szépitőszerek, arczkrémek, szappanok, illatszerek stb. egyedüli raktára Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczenben, Kossuth u. 8. sz. „Arany egyszarvu“ gyógyszer-tár.

TAVIRATOK.

A kiegyezés.

Bécs, okt. 9. Szerényi államtitkár ma Bécsbe érkezett. Utja a kiegyezési tárgyalásokkal van összefüggésben. Az osztrák bizottság tagjai szombaton érkeznek Budapestre és ugyanakkor már megkezdik a kiegyezés tárgyalását a magyar bizottsággal. A tanácskozás két napig fog tartani.

Ankét az igazságügyi miniszteriumban.

Budapest, okt. 9. Az igazságügyi miniszteriumban Polónyi elnökle alatt ankét volt, amelyen a választások fölött való kuriai bírások reformjának tárgyalását kezdték el.

Az első interpelláció.

Budapest, okt. 9. A képviselőház holnapi ülésén Nagy György képviselő interpellációt fog intézni Jekelfalussy honvédelmi miniszterhez. Az interpelláció tárgya az, hogy a vértanuk napján a hadsereg nem jelent meg Aradon az ünnepségen, holott Kassán a szabadságharc honvédek emlékének emelt szoborhoz kivonult a katonaság.

A háznagy-választás.

Budapest, okt. 9. Még e héten betöltik Tóth János államtitkár helyét, a háznagy tisztelet. A függetlenségi párt Leszkay Gyulát óhajtja, de számos hive van Putnoki Mórnak is.

Andrássy javaslatai.

Budapest, okt. 9. Andrássy Gyula belügyminiszter ma a király előtt jelent meg. Andrássy több javaslatot terjesztett az uralkodó elé, melyekhez a jóváhagyást elnyerte. A N. F. P. értesülése szerint Andrássy a közigazgatási bíróság hatáskörét is ki óhajtja terjesztetni. A megyék és a kormány között az érintkezés meg lesz határozva.

Wekerle Goluchovszkynál.

Bécs, okt. 9. Wekerle mai bécsi látogatásával utba ejtette Goluchovszky külügyminisztert. Wekerle közölte Goluchovszkyval, hogy bármennyire sajnálja, de képtelen a függetlenségi párt készülő támadását megakadályozni. — Wekerle hivatkozott Goluchovszky viselkedésére, amely csak felháborította a magyar politikai köröket.

A horvátok nemzeti hőseikért.

Zágráb, okt. 9. A koalíciós pártok ma értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy mozgalmat indítsanak nemzeti hőseik hamvainak hazaszállítására. Feliratot intéznek a királyhoz, hogy Zrinyi és Frangepán Kristóf hamvait — amelyek Bécsújhelyen fekszenek — Zágrábba szállítsassák.

A szegény törvény eltörlése.

Budapest, okt. 9. Wekerle Sándor minisztereinek mai kihallgatása során előterjesztést tett a királynak az 1715. évi LX. törvény eltörlése iránt. Ugyisint az alkotmány biztosítékok ügyében is javaslatokat tett.

Automobil szerencsétlenség.

Páris, okt. 9. Ide egy Amerikából érkező távirat rémes gépkocsi szerencsétlenség hírére hozza. A távirat szerint egy automobil verseny volt, amelynek 30 ember élete esett áldozatul.

Ottó főherceg nagy beteg.

Bécs, okt. 9. Ottó főherceg súlyos betegen fekszik lakásán. Állapota ma oly válságosra fordult, hogy katasztrófától tartanak.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 9. A képviselőház holnapi ülése habár csak formális lesz, mégis huzamosabb ideig fog tartani. Több száz kérvény érkezett az elnökséghez, amelyekből már holnap bemutat Justs Gyula. A képviselők több interpellációt jelentettek be. Ugyancsak holnap terjeszti be Kossuth Ferenc is törvényjavaslatait.

A Ház bizottságaiból.

Budapest, okt. 9. A képviselőház IV. bíráló bizottsága Hávián Dániel elnökle alatt ma tartott ülésen Dudits Endre és Vajda Sándor képviselők megbízó leveleit tárgyalta. A két mandátumot igazolta a bizottság. Popovics György mandátuma ellen beadott panaszt október 17-én tárgyalják.

A Jekelfalussy—Kovács pör.

Budapest, okt. 9. Ma délelőtt kezdte meg a büntetőtörvényszék IV. felebbezési tanácsa Jekelfalussy — Kovács pör tárgyalását. A tárgyaláson a felek nem jelentek meg. Ugy a miniszter, mint az ispan ügyvéddel képviseltette magát. A felebbezési tanács az első keresetre vonatkozólag a felebbezést elutasította. A második kérvény tárgyalása délutánra maradt. A tanács ez ügyben is jóváhagyta az első bíróság ítéletét.

Közzgazdaság.

Terményfőzsdé.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1906. okt. 9.

Jegyzések 50 kgrammonként szólnak. Amerika 5 magasabb, határidő és effective változatlan. — A malmok keveset vettek tartott áron. — Felmondások már folyamatban vannak.

1906. októberi buza	7.21.---
1907. áprilisi buza	7.48.---
októberi rozs	6.36.---
1906. áprilisi rozs	6.50.---
októberi zab	7.10.---
áprilisi zab	---
1907. májusi tengsri	5.10.---
1906. júliusi	---
1906. aug.	---
1906. szeptemb-ri	---
1906. augusztusi repce	---

REGENY-CSARNOK.**Barangolás Erdélyben.**Irta: **Oláh Gábor.**

6

II.

Az emberi élet szekerébe két paripa van fogva: a Kíváncsiság és a Dicsőségvágy. Telivér jószág mind a kettő, csak az a baj, hogy az egyik fölfelé, a másik mindenfelé akar rohanni. Ezért borulnak fel kivétel nélkül mindannyian. A kíváncsiságot Éva esete óta asszonyi gyarlóságnak szoktuk bélyegezni, pedig kalapot kell emelnünk ezelőtt a hibánk előtt. E nélkül nem járnánk gőzösen, nem ismerünk a Mars csillag mezőit, nem hordánk aranyláncot, aranykeresztet, nem tudánk, hogy Debrecen — dobre zen, azaz jó föld. A kíváncsiság az a Jákób-lajtorjája, amellyel bevesszük a hetedik eget is. Természettudományok nem volnának, ha az emberek oldalát kíváncsiság nem törné. A gyermekből soha nem lenne ember, ha kíváncsi orrát bele nem ütné mindenbe. A kíváncsiság a legnagyobb áldása Föld esillagunknak a napsugár után.

Eme legnagyobb erényünk vitt engemet is Erdély szive felé, Három koronás váradi szalmakalap, kék lüszter öltözet, sárga bőrtáska, kék gumiköponyeg, öreg kampós esernyő, meg egy hónapra való kíváncsiság volt minden vagyonom. Aladdin büvös lámpásán kívül barna karbonarit kanyarított nyakába s ezzel olyanra lett, mint egy lábrakelt óriási kucsma-gomba. Én, mint kis kéksötét szárnyu paizsbogár, mászkáltam árnyékában. Arcunk örömtül, szemüvegünk a naptól ragyogott. A Rév felé révedező gőzösnék épen női kocsijába lökdöttünk be s kezdtünk angolul csevegni. Manfred szavával küldtem lelkemet egy buja, keleti arcu hölgy szívének szívébe: Astarte, my beloved, speak to me! De nem szólt hozzám, csak a kocsi ablakát bámulta, s rajzolatot párástalan oldalára láthatatlan jeleket. Oh lettem volna bár kocsiablak üveg! Mért is nem éljük Ovidius átváltozásainak gyönyörűségei korszakát! . . . A feketebajuszu kalauz azonban kikergelt bennünket a hölgyek kedves és meg lehetős meleg köréből, mint eleinket a lángpallosu angyal a paradicsomból. Futottunk Aladdinnal, mint Coriolanus a számküzetéskor, vagy mint Jellasiés serege amaz emlékezetes futáskor. Rév falunak az órházánál ki is ugrottunk a sebességét nullra redukált gőzösből s ruganyos léptekkel indultunk a hirre kapott barlang felé; oly ruganyos léptekkel, mint egy kis keleti népnek dicsőségesen uralkodó császára, az Ister folyam mellett.

(Folytatjuk.)

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye és szőnyeg áruházában

raktárra érkeztek az

őszi divat

gyönyörű újdonságai

Szövetek, Blous flanellek, Selymek, Velezek.

Óriási választék!!**Szabó Lajos fiai cég**
Debreczen

ajánlja dusan felszerelt raktárát, hol

Szőnyegek, osipke- és szövet függönyök.**Applikált stórok.****Agy- és asztalterítők.****Beszterozebányai pokróczok flanel takarók.****Paplanok, matrácok.****Kész női- és férfi fehérnemű.****Menyasszonyi kelengyék**

jutányos szabott áron beszerezhetők.

Kirakataink állandó a legújabb divatickekkel vannak összeállítva.

Hollandi

Jácint hagymák

téli hajtatásra és kora tavaszi virányra most szerzendők be

nagy választék

Kontsek Gézánál

100 drb jó hagyma	13.— kor.
10 drb jó hagyma	1.50 kor.
100 drb legfin. hagyma névvel	35.— kor.
10 drb legfin. hagyma névvel	4.— kor.

Idei termésű zamatos

Ceilon és Cuba kávé

naponként

frissen pergelt kávé.**Zamatos teák.****Friss liptói turó.****Valódi szegedi idei paprika****Kohn Henrik**

üzégnél kapható

Debreczenben, gr. Degenfeld-tér 7

Tenyésztojás

fajtiszta Plymouth-Rock egészen friss darabja 50 fillér. Kapható

EHRENTHEIL MARGIT

baromfiudvar,

BUDAPEST, III. Repkény-utca 20. sz.

Dr. SZÁSZ ADOLF

medico mechanikai

Zander-gyógyintézete

Piacz-u. 59. Steinfeld-ház. Földszint.

Telefon 389.

Telefon 389.

Zander-féle mechanikai gyógykezelés. Fejlesztő gymnastica (gyermeknél,) Orvosi massage. — Tulhevített száraz levegő fürdő. Villamosítás. (Fardizálás és Galvanizálás.)

Sérvkötők, haskötők,

gumi görcsér harisnyák mérték szerint legpontosabban készítettnek

Schön Sándor

keziyü kötször és orvosi műszertárában

Debreczen,

Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Stock-cognac Medicinal

kezeség mellett, tiszta borból párolt

Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

Camis és Stock

pároló telepe,

Fiume-Barcola.

Csakis elsőrendű üzletekben kapható.

Globin

a legjobb és legfinomabb Czipó tisztoszer

Világkiállítás Szt. Louis 1904. legfőbb kitünt. Grand Prix

Egyedüli magyarországi kizárólagos forgalmazója: Fény

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontal minden szög 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szög 8 fillér. — Vidéki tudakezdeknél tessék válaszlevelet csatolni.

Pénzkölcsön. Törlesztéses kölcsönöket 3 1/2-4 %-os alapon rendes kölcsönöket 2-3 nap alatt 6-6 1/2 %-os kamattal mellett folyósítat: drága kamatu kölcsönöket átcsereítet; birtokokat vesz és elad Héry bankirodája, Piacz-utca 79.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen, Bádogos-u. 4. sz.

Felsőréz tűző felvétetik a „Csizmadiák termelő és áruclarnokánál.”

A valódi Verge egészségi papirból készült szivarka hüvelyek főraktára Merkli Ferenczénél van Fűvészkert-u. 14. 100 db. Tiszti hüvely 10 kr. Kling 08 kr. Rákóczy 12 kr. Tulipán 12 kr. Progress 10 kr. Ambre 12 kr. Jamine hüvely 08 kr. 100 ko. vágott száraz csertőlgyia 1 frt házhoz szállítva. Telefon 374.

Urak figyelmébe. Hagyult színű b.r kabátok átfestését, diványok, fotetek egészbeni tisztítását egyedül csak Péchy Bertalan kelmefestőnél lehet eszközölni. Szécsényi-utca 6. szám.

Könyvjegyzék ingyen! Mielőtt könyvet vásárolna bárki, el ne mulasszon legujabban megjelent könyvjegyzéket kérni a Harmathy Pál antiquariumából, Fűvészkert-utca 14. — Telefon 374. — Melyben az árak bámulatos olcsón vannak jelezve.

Rikkancok felvétetnek a kiadóhivatalba.

Gyakorlott kabát és alj varrónők nagy fizetéssel felvétetnek Piacz-u. 79. sz.

Csizmadiák tanoncokat napibér mellett szegődtetünk. Csizmadiák termelő és áruclarnoka Margit fürdő-telep.

Kapitákat készen raktáron tartnak és minták után megrendelésre készítünk. Csizmadiák termelő és áruclarnoka Margit fürdő-telep.

Egy zongora használt, de jó karban prágai gyártmány eladó. Czim Késes-utca 38.

Irodai kisasszony felvétetik a Nagy Lajos irodájába azonnali belépésre Csapó-u. 13. Főkellék a szép és helyes írás. Havi fizetés 20 korona.

Házilag készített boreczet kapható Piacz-u. 42. sz. hátul az emeleten.

Takarítónő, aki szobafényezéshez is ért sürgősen kerestetik. Akik szobalányi minőségben szolgáltak, előnyben részesülnek. Jelentkezni a délelőtti órákban lehet Piacz utca Hungaria épület II. emelet. 10 ajtó.

Egy kisebb portál, teljesen jó karban, építkezés miatt igen olcsón eladó. Megtekinthető Miklós-utca 22.

Keresek egy jóra való szobaleányt kinek nincsen senkije előnyben részesül. Czim a kiadóhivatalban.

Kisbirtok a debreczeni határban eladó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Minden nagyságban kapható káposztás hordó és boros hordó Péterfia 76. szám alatt az üzletben. Telefon 43. sz.

Új boroshordók

50—1000 literes

minden nagyságban.

Értekezhetni Roth Zsigmond-nál Hatvan utca 8.

Kölcsönöket

legkedvezőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetkezet

Debreczen, Piacz-utca 65. szám

Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.

Négyéves évtársulat.

Parcellázási kölcsönök heti törlesztőre.

Legjobb bajuszodró a híres DEBRECZENI

„GZIVIS” bajuszpedró.

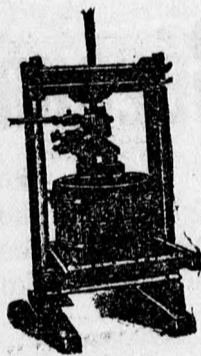
mely nem tép, de jól összetartja és nőtteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó hoz” DEBRECZENBEN.

Az Ursus borsajtok a kolozsvári mezőgazdasági kiállításon diszoklevéllel lettek kitüntetve.

„URSUS”

a legtökéletesebb s szabadalmazott

Borsajtó

felső nyomással három áttétellel, aczólgerenda szerkezet, legmagasabb nyomó képesség. A törköly egy darabban kiemelhető. A must vasrészekkel nem érintkezik, ezáltal a bor megfeketedése kizárva. Könnyű kezelés, kevés munkaerővel. Hóni gyártmány. Szőlőszeti, borászati és pinczészeti cikkekben valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve.

Lőpor árulás.

TOTH GYULA vasnagykereskedő, Debreczen, Főtér.

Gleichenberg itthon!

Sok ezren keresik fel évenként a külföldi Gleichenberg, Reichenhall stb. fürdőhelyeket, hogy gyógyulást keressenek megrongált tüdőjöknek. Dr. **Than Károly, egyetemi tanár** és több előkelő hazai és külföldi szakorvos egybehangzó kijelentése szerint a **Kövesligeti**

Tulipán ásványgyógyviz

a Gleichenbergi „Constantin” és a Niederseltersi gyógyvizhez hasonló. Nem kell tehát külföldre menni, nem kell idegenben kinlódni, hanem mindenki otthon ta:thatja a kurát és az eredmény számtalan orvosi elismerés tanúsága szerint meglepő, mivel a **Kövesligeti Tulipán ásványviz gyógyhatása ugy a tüdőre, mint a gyomorra nézve felülmulhatatlan** és a mellett közelségénél fogva tetemesen olcsóbb, mint a külföldi viz.

A kinek tehát egészsége drága, vagy a ki borhoz vagy sziruphoz kelemes és üdítő italt akar, ne mulassa el a **Kövesligeti Tulipán ásványgyógyvizet** állandóan használni.

Főraktár Debreczen és Hajdumegye részére **Darvas Miksa** fűszer- és ásványvizkereskedése, Teleki- és Deák Ferencz-utca sarkán. — Telefon 294.

Nyomatott Hoffmann és Kronovics könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.